

Nr 118.

Av fru **Rönn-Christiansson m. fl.**, om rätt till fria järnvägsresor för personer, som på grund av lyte eller vanförhet ej kunna företaga resor utan vårdare, m. m.

Rätten till avgiftsfria resor för barn och vårdare, som på 1941 års befolkningsutrednings initiativ genomförts, är en åtgärd som hälsats med tillfredsställelse. Det förslag, som nyligen framlagts av samma utredning och där ytterligare förbättringar av de fria sommarresorna föreslås, ger också anledning till belåtenhet.

Men det finns andra grupper av människor vilkas tillvaro i någon mån skall kunna förbättras genom relativt blygsamma åtgärder från statens sida. Det är sådana som på grund av lyte av något slag ständigt äro i behov av en följeslagare. Vid resor måste givetvis vårdaren medfölja. Härigenom utsättas de förra för en merutgift. Om däremot biljettutgiften för dem själva slopades, skulle det innebära en ekonomisk lättnad, trots att de ändå ha att betala vårdarens biljett.

Flertalet av de sjuka och lytta människorna lever under ytterst svåra ekonomiska förhållanden. På grund härav blir det ofta omöjligt för dem att företaga en resa, exempelvis för att besöka någon släkting. Resor anses verka stimulerande, och främst de som genom sjukdom och fattigdom nödgas föra en mycket torftig tillvaro vore väl i behov av en dylik stimulans.

I många fall äro sjuka och lytta människor omhändertagna på olika anstalter. Dessa kunna ofta ligga långt från hemorten. Samma är förhållandet med dem som äro omhändertagna för skyddsuppfostran. De anhöriga hysa en naturlig önskan att besöka dem. En sådan önskan måste tyvärr ofta skrinläggas, då medel till resebiljett saknas. Dessutom vilja de om möjligt vid sina besök medföra någon gåva. Kostnaderna för resan bli sålunda ganska kännbara. Även om elever vid sådana anstalter som här ovan nämnts erhålla fria eller billigare resor vid feriernas inträdande, kvarstår dock det faktum, att de under långa tider ej ha tillfälle att sammanträffa med sina anhöriga.

Fredsförhållandena göra att järnvägarna ej ha samma belastning som under tiden för de militära transporterna. Därtill böra ju bränslesituationen och eventuellt andra förhållanden som ställt järnvägsstyrelsen inför svåra situationer inom kort komma i ett bättre läge.

Man bör vid bedömningen av fria resor för nämnt klientel också beakta, att de för denna verksamhet angivna kostnaderna i stor utsträckning äro fiktiva. Då ju flertalet järnvägar numera äro förstatligade, synes det oss som om staten reellt ej åsamkades några nämnvärda kostnader för sådana resor, utan att det hela väsentligen kan betraktas som en bokföringsfråga.

Under hänvisning till vad ovan anförts föreslås,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om utfärdandet av bestämmelser av innebörd, att personer, som på grund av lyte eller vanförhet ej utan vårdare kunna företaga resor, samt anhöriga till sådana personer, som på grund av lyte, vanförhet eller för uppfostran befinna sig på anstalter av olika slag, komma i åtnjutande av fria järnvägsresor.

Stockholm i januari 1946.

S. Rönn-Christiansson.

Erik Jansson.

Helmer Holmberg.
